

Diagnostika a liečba krčových žíl dolných končatín.

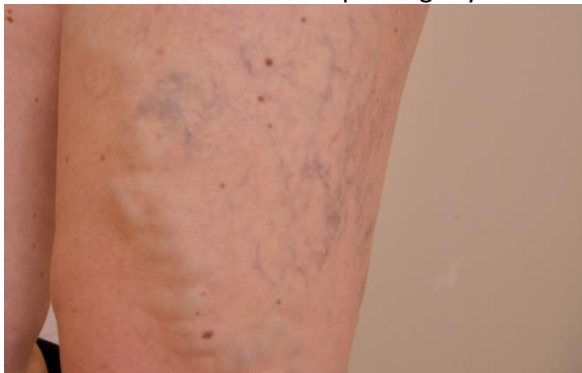
Varixy žíl dolných končatín pozná väčšina populácie pod názvom krčové žily. Mnohí ich mylne považujú za kozmetický problém. Krčové žily sú však pre zdravie komplikáciou, ktorá môže človeka vážne ohroziť na zdraví. O rizikách, prevencii a liečbe ochorenia hovorí Ivan Slovianyn, lekár Chirurgického oddelenia vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Skalica, a.s.

PREČO VZNIKAJÚ VARIXY ŽÍL DOLNÝCH KONČATÍN?

Za vznikom krčových žíl stojí patologický (chorobný) proces prebiehajúci v podkožných žilách dolných končatín (DK), ktorý sa môže spustiť vplyvom genetickej predispozície, tehotenstva, obezity, veku, nezdravých návykov (dlhé státie, dlhé sedenie s nohami ohnutými v ostrom uhle), nedomykavých chlopní, oslabenej žilnej steny, a i.. Výskyt ochorenia stúpa s vekom po šesťdesiatke, častejšie sú postihnuté ženy ako muži. Dlhodobé pôsobenie najčastejšie kombinácie viacerých uvedených faktorov má za následok zlyhanie spätného toku krvi do srdca a hromadenie krvi v žilách. Zvýšený tlak žily poškodzuje, čo sa vizuálne prejaví objavením deformít (rozšírené, vystúpené žily, záhyby). Poškodená žila neplní svoju funkciu a oslabuje žilný systém, teda aj funkciu zdravých žíl.

AKÉ PREJAVY SPREVÁDZAJÚ VZNIK KRČOVÝCH ŽÍL?

Varixy sa prejavujú nerovnomerným rozšírením žíl, zväčšením ich dĺžky a zmenou ich formy – zúžením stien žíl a tvorbou patologických uzlín.

Krčové žily často dopĺňajú jemné cievky, tzv. metličkové žily. Objavujú sa bolesti v lýtkach, pocit ťažkých a unavených nôh až krče v lýtkach. Pri ďalšej progresii patologického procesu môže dochádzať ku trombóze uzlov krčových žíl s rôznymi komplikáciami (zápaly, krvácanie, trofické defekty). Tieto si vyžadujú dlhodobú starostlivosť, často aj dlhodobé hospitalizácie na

chirurgickom oddelení s nutnosťou vykonania rôznych operačných zákrokov.

AKÁ JE DIAGNOSTIKA OCHORENIA?

Pri preventívnom vyšetrení u obvodného lekára sa robí diagnostika varixov vizuálne a pohmatom. Následne sa cievny systém DK vyšetruje ultrazvukom u lekára špecialistu, zisťuje sa prietok krvi v hlbokých a povrchových žilách. Dôležité je pri sonografii zistiť zdroj spätného toku (refluxu) krvi a prípadnú nedostatočnosť spojky žilového systému.

AKO PREBIEHA LIEČBA KRČOVÝCH ŽÍL?

Pri prvých prejavoch ochorenia sa pristupuje ku konzervatívnej liečbe. Nasadzujú sa venotoniká, čo sú lieky, ktoré spevňujú stenu ciev a spôsobujú normálny odtok krvi z povrchových žíl. Spolu s nasadením venotoník pacient používa bandáž DK a odporúča sa nosenie elastických pančúch. Dodržovanie všetkých pokynov a odporúčaní lekára ochorenie varixov nevylieči, iba pozastavuje vývoj choroby. Chirurgická liečba spočíva v odstránení časti alebo celého povrchového žilového systému dolnej končatiny, tzv. stripping. Operačnému výkonu predchádza dôkladné predoperačné vyšetrenie a ultrasonografia (SONO). Obvykle sa operácia vykonáva v spinálnej anestézii, kedy je pacient pri vedomí a je znecitlivený v DK až po pupok. Celková anestézia sa využíva len zriedka. Tento typ chirurgickej liečby sa bežne vykonáva vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Skalici. Novou metódou operácie varixov dolných končatín je RFITT (Rádiofrekvenčne indukovaná termoterapia). Ide o vnútrocievny spôsob liečby, pri ktorom sa do poškodenej cievy zavádza tenká sonda a pomocou tepelnej energie sa uzatvorí poškodená cieva bez porušenia okolia. Tato metóda je veľmi efektívna, sonda zanecháva minimálne stopy po vniknutí a doba liečenia a práceneschopnosti je krátka. Metóda sa vykonáva na vysoko špecializovaných pracoviskách, ale je treba brať do úvahy množstvo kontraindikácií.

Sklerotizácia varixov patrí do miniinvazívnych metód liečby. Spočíva v podaní sklerotizáčajnej látky do cievy pod ultrasonografickou kontrolou.

Žila sa uzavrie, vyradí sa z obehu a premení sa na väzivový pruh.